

תובנות פורום מנכ"לים לשעבר

להלן עיקרי תובנות המפגש הראשון של פורום מנכ"לים משרדי ממשלה לשעבר, בהובלת המכון הישראלי לדמוקרטיה. על רקע מלחמת חרבות ברזל וההבנה שזו תימשך זמן לא קצר, הדיון עסק במיקוד תחומי הפעילות, בדגש על תובנות להתנהלות ממשלתית בשגרת חירום. במפגשים הבאים הפורום יסייע במיפוי כשלי המערכת, בהבטחת רציפות תפקודית (בממשלה ובמשק) וכן בפיתוח תכנית לשיקום השירות הציבורי ביום שאחרי.

שגרת חירום בעורף

לפתוח את מערכת החינוך במקסימום האפשרי (בכפוף להנחיות והערכת מצב של פיקוד העורף), להחזיר את המשק לפעילות ככל שניתן, תוך יצירת מענים למחסור בעובדים מחד, ומפוטרים/אנשים בחל"ת מאידך. יש לחזק את מערכת הבריאות (תקציבים, תקנים ואנשי מקצוע) שלא ערוכה לקלוט את כל הנפגעים ולהיערך לשיקום ארוך.

תקציבים

לעצור תקציבים שאינם מחוללי צמיחה ו/או תקציבי שיקום ותמיכה (עוטף עזה +אולי בהמשך גם צפון) והבטחת רציפות עסקית. יש לעצור מיידית העברת כספים קואליציוניים ולייצר מסגרת תקציבית ברורה של מענים דחופים לשעת חירום.

נדרש מענה ייחודי לחברה הערבית

הן מבחינת פתרונות מיגון שלא קיימים, והן מבחינת קושי בשילוב חזרה בשוק העבודה (פוחדים לצאת מהכפרים; חשד מצד האוכלוסייה היהודית לשלב אותם מחדש במקומות העבודה).

חוסן כלכלי

בשונה ממגפת הקורונה הפעם לא מדובר במשבר עולמי, לכן נדרשים מנגנוני מימון ייחודיים ותוספתיים להיי-טק וסיוע לסקטור העסקי בישראל כדי לשמור על התחרותיות שלו. נדרש גם חיזוק מסרים אל מול חברות דירוג האשראי הבינ"ל, משקיעים וממשלות בדבר החוסן הכלכלי וביציבות לטווח רחוק של המשק.

יש להדק את החיבור לשטח

לבזר סמכויות ולהגדיל את שיתוף הפעולה בין הממשלה לראשי הרשויות, לשחרר תקציבים וסמכויות לשלטון המקומי ולאפשר להן לייצר מענים הולמים לשעת חירום. בנוסף, הממשלה צריכה לרדת לשטח להערכות מצב של מנכ"לי משרדים ופקידות בכירה (בעוטף ובצפון), לשדר נוכחות ולקיים שיח עם אנשי מקצוע ברשויות.

יש לפעול לתכלול מענים

נדרש תכלול ממשלתי, שיעבוד בצמוד לקבינט החברתי-כלכלי. לא מרכזיה של טלפונים – אלא חמ"ל מרכזי שנותן פתרונות הוליסטיים. צריך להיות מוקד ממשלתי אחד (whole of Government) שזמין 24/7, וייתן מענה לעורף ולכל היוזמות האזרחיות, תוך איגום משאבים ותיאום מענים.

חמ"ל ממשלתי במתכונת חירום

יש לקיים הערכת מצב יומית של כלל משרדי הממשלה, לפתח דאשבורד נתונים שמתעדכן, עבודה במשמרות ומינוי סגנים (מספרי 2) למנכ"לים כדי לתת מענה בזמן אמת (בדומה לניסיון הרב בצבא של משמרות). ניתן לנייד עובדים קיימים בשירות הציבורי למשמרות בחמ"ל החירום.

תמריצים וסיוע

פיתוח חבילת תמריצים וסיוע כלכלי לאוכלוסיות ספציפיות, בעיקר משפחות שאחד מבני הזוג במילואים לטווח ארוך וכן ל"צבא המתנדבים" הרחב שעומל על מגוון פתרונות ומענים בעורף.